

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Karlovarské silnice, a. s.,** se sídlem České Budějovice, Vrbenská 31, zastoupeného JUDr. Janem Oškrdalem, advokátem se sídlem Praha 5, Štefánikova 65, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2007, č. j. 530/1744UL/1472/06/Se, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Ca 178/2007 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí stěžovatel proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Ca 178/2007 - 50, jímž městský soud zamítl žalobcovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2007, č. j. 530/1744UL/1472/06/Se, kterým žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 3. 11. 2006, č. j. 44/OOV/0608696.19/06/ULB, jímž byla žalobci uložena pokuta ve výši 500.000,- Kč za nedovolené vypouštění odpadních vod podle § 116 odst. 1 písm. b), § 118 odst. 1 zák. č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodního zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“).

Městský soud při svém rozhodování dospěl k závěru, že odpadními vodami jsou ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona i jiné vody odtékající z průmyslových zařízení,

pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Rozhodnutím Okresního úřadu Karlovy Vary ze dne 13. 9. 1993, č. j. ŽP/1058/93-231/2, bylo žalobci uděleno povolení k vypouštění odpadních vod, kdy žalobci bylo povoleno vypouštět drenážní a dešťové vody v koncentraci PCB 100 ng/l do Lomnického potoka. Opakovaným šetřením vodoprávních orgánů bylo zjištěno znečištění vody nadlimitními koncentracemi PCB, a to na čističce odpadních vod, jejímž vlastníkem a provozovatelem je žalobce, a v systému odvodu vody v areálu obalovny v Bochově. Původ vody (jak se voda dostala do systému odvodu) či důvod jejího znečištění nejsou podle městského soudu pro posouzení věci rozhodné; rozhodující je, že ze zařízení, ke kterému má žalobce vlastnický vztah, byly vypouštěny odpadní vody do vod povrchových v takovém stupni znečištění PCB, které převyšovalo limity stanovené ve vodoprávním povolení z r. 1993. Povinnost dodržovat stanovené limity vyplývá z § 38 odst. 3 vodního zákona; jednalo se tedy o nedovolené vypouštění odpadních vod. Podle § 116 odst. 1 písm. b) a § 118 odst. 1 vodního zákona musí vodohospodářský orgán uložit pokutu vždy, když jistí vypouštění znečištěných vod jiným než zákonem připuštěným způsobem; správní uvážení se týká jen konkrétní výše ukládané pokuty.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce napadá závěr soudu, že nezáleží na tom, zda v areálu probíhá výrobní činnost či nikoli. Zdůrazňuje, že vodoprávní rozhodnutí z r. 1993 bylo vydáno právě proto, že v areálu probíhala výroba a vznikaly tak zejm. odpadní vody průmyslové, když v okolí obalovacího stroje docházelo k únikům ropných látek, které znečišťovaly dešťové vody na ohraničeném území a pro které byla vybudována čistírna odpadních vod. Zdůrazňuje, že i jiné odtékající vody podle § 38 odst. 1 vodního zákona musejí odtékat *„z nich“*, t. j. ze staveb, zařízení či dopravních prostředků. To platilo v době výroby, nikoli však poté, co byly průmyslové stavby zbourány a obalovací stroj (t. j. zařízení) odstraněn, proto již z nich nemůže nic odtékat. Argumentace soudu, že se jedná o vody odtékající z průmyslových staveb, je tak vadná, když žádné takové stavby (ani zařízení) již v areálu neexistují. Pokud snad má být stavbou kanalizační potrubí, to je jen technickým prostředkem k přemístění vod, kdy jeho existence nemůže mít vliv na posouzení, zda jím přemísťovaná voda je vodou odpadní či nikoli. Kontaminované vody jsou tak v posuzovaném případě podzemními vodami znečištěnými PCB z dávné havárie. Napadá závěr o tom, že původ vody ani důvod jejího znečištění nejsou rozhodující, když za základní považuje definici odpadní vody, t. j. právě to, jak tato voda vznikla. Kontaminované vody tak nevznikají v žádném zařízení, ale v přírodním horninovém prostředí z dešťových vod zasáklých v širokém okolí obalovny. Stěžovatel napadá též závěr soudu o možnosti financování odstranění staré ekologické zátěže v souvislosti s privatizací prostřednictvím Fondu národního majetku (snížení kupní ceny nebo uzavření ekologické smlouvy).

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí. Má za to, že kanalizace i samotná čistírna odpadních vod jsou stavbami podle stavebního zákona a právě z nich odtékají znečištěné vody s vysokým obsahem PCB. Dle žalovaného není rozhodující, zda v areálu probíhá výrobní činnost. To, že byl odstraněn stroj, neznamená, že znečištěné plochy od úkapů v areálu zůstaly neznečištěné. Znečištění, které se z úkapů dostalo do půdy, je dále vyplavováno do kanalizace a odváděno na čistírnu odpadních vod. Stěžovatel kupoval areál s vědomím staré ekologické zátěže, přičemž dodnes závadný stav nevyřešil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, je přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přistoupil proto k věcnému posouzení kasační stížnosti.

V posuzované věci je rozhodná úprava obsažená ve vodním zákoně ve znění účinném do 16. 8. 2008.

Podle § 38 odst. 1 vodního zákona odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z nich odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody z odkališť, s výjimkou vod, které jsou zpětně využívány pro vlastní potřebu organizace, a vod, které odtékají do vod důlních, a dále jsou odpadními vodami průsakové vody ze skládek odpadu.

Podle § 38 odst. 2 vodního zákona vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, vody užité na plavidlech a chladící vody vodních turbin, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužité minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami podle tohoto zákona.

Podle § 38 odst. 3 věty prvé vodního zákona kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění.

Ve světle těchto ustanovení Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že stavbou či zařízením ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona nemůže být samotná čistírna odpadních vod (ze které nakonec voda odtéká do Lomnického potoka), neboť čistírna odpadních vod je zařízením zneškodňujícím již existující odpadní vody ve smyslu § 38 odst. 3 vodního zákona, tzn. vody přitékající do čistírny již musejí být vodami odpadními. Provozem čistírny odpadních vod totiž ten, kdo vypouští odpadní vody, plní svou povinnost již vzniklé odpadní vody zneškodňovat.

Stěžovatel namítá, že v areálu bývalé obalovny v Bochově již nejsou žádné průmyslové stavby ani stroje (které ztotožňuje s pojmem „*zařízení*“), proto z nich nemá co odtékat, a proto vody odsud odtékající nemohou být odpadními ve smyslu definice § 38 odst. 1 vodního zákona.

Pojem „*zařízení*“ není vodním zákonem definován, proto je nutno při jeho výkladu vycházet z toho, jak je tento pojem v českém jazykovém prostředí obecně vnímán. Tento pojem - kromě jiných významů jako zařízení (vybavení) místnosti, nebo akt, kdy někdo něco zařizuje - je v českém jazyce vnímán nejen jako stroj (mechanismus) k zajištění určité činnosti (např. chladící zařízení), ale také jako vybavená místnost, stavba či upravená plocha k uspokojování nějaké lidské aktivity nebo potřeby (sportovní zařízení, kulturní zařízení, zdravotnické zařízení), vedoucí v některých případech i k vnímání slova „*zařízení*“ jako označení instituce.

Právě takto, t. j. i jako plochu k zajištění určité činnosti, je třeba pojem „*zařízení*“ užitý ve vodním zákoně vykládat. Mínil-li by totiž zákonodárce tímto pojmem pouze

vlastní stroje a nástroje (vybavení), byla by nadbytečná výluka z definice odpadních vod obsažená v § 38 odst. 1 vodního zákona pro vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků. Právě výklad pojmu „*zařízení*“ tak, že zahrnuje i plochy k zajištění určité lidské činnosti (potřeby) odpovídá úmyslu zákonodárce, který výslovně mezi odpadní vody zařazuje i průsakové vody z odkališť a skládek odpadů.

Takové vymezení pojmu „*odpadní vody*“ pak není v rozporu ani s legislativou Evropské unie, zejm. s čl. 2 odst. 3 Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. 5. 1991, o čištění městských odpadních vod,. Uvedené ustanovení směrnice totiž definuje průmyslové odpadní vody jako „*jakékoli odpadní vody vypouštěné z objektů používaných pro jakoukoli obchodní nebo průmyslovou činnost.*“ Zde užitý pojem „*objekt*“ je přitom nutno užít jednotně v celé Evropské unii a přihlédnout i k jiným jazykovým zněním směrnice (k tomuto postupu srov. rozsudek Soudního dvora ES ze dne 6. 10. 1982 ve věci Cilfit, sp. zn. 283/81, odst. 18, eur-lex.europa.eu). Průmyslovými odpadními vodami jsou tak vody, které jsou vypouštěny z místa označovaného v různých jazykových zněních např. slovy „*Anlage*“ (němčina), „*premise*“ (angličtina), „*locaux*“ (francouzština) či „*obszar*“ (polština). Tyto výrazy pak vesměs označují místo, t.j. vymezený prostor (nejen budovu), nikoli stroj, nástroj či vybavení.

V tomto smyslu je pak „*zařízením*“ ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona i celý areál obalovny v Bochově. Jsou-li tu vody odtékající z tohoto areálu a mohou-li tyto vody ohrozit jakost podzemních nebo povrchových vod (což je ve věci nesporné), pak se ve smyslu definice obsažené v odkazovaném ustanovení jedná o vody odpadní.

Uzavřel-li tedy městský soud ve svém rozsudku, že vody odtékající z areálu obalovny v Bochově jsou vodami odpadními, shledává Nejvyšší správní soud tento jeho závěr správným a v souladu se zákonem.

Napadá-li stěžovatel závěry soudu o možnosti financování odstranění závadného stavu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud uvádí takové závěry žalovaného v rekapitulaci stanoviska žalovaného k žalobě (str. 3 rozsudku) a ve shrnutí obsahu rozhodnutí správního orgánu I. stupně (str. 5 rozsudku), nijak je ovšem nepřevzal jako závěry vlastní. Závěry městského soudu jsou v rozsudku obsaženy na stranách 7 a 8, přičemž v této části rozsudku není o možnostech financování odstranění závadného stavu ani zmínky.

Na základě uvedených úvah a závěrů shledal zdejší soud kasační stížnost žalobce nedůvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení o kasační stížnosti úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl v kasačním řízení úspěšný, nevznikly žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu